

Vždy mi pomohla víra v dobro a Boží spravedlnost

Obrazky z obyčejného života Mileny Liptákové z Úlovic

Na naši výzvu k napsání životního příběhu zareagovala mimo jiné i Milena Liptáková z Úlovic.

„Ačkoliv naši bydleli v Praze, maminka pochází z Úlovic a já se narodila v Lounech. Všechny volné chvíle jsem prožívala na Lounsku u svých babiček: malé Kristýnky a velké Anny, kterých jsem se neustále na něco ptala. Poučovaly mě a vychovávaly podle životního moudra, že mám vždy říkat pravdu, pomáhat slabším a slušně a poctivě žít a že láh, podvádět a krást se nemá.“

Základní školu, učiliště obor kuchař a dálkovou střední školu jsem vychočila v Praze. Děla jsem kulturní referentku v učilišti, poznávala zákulisí divadel a mnoho osobností. Po svatbě a narození první dcery jsme žili na sídlišti ve Strašnicích, později přišla na svět mladší dcera a naše mladé a nezralé manželství se rozpadlo. Nastěhovala jsem se s dětmi

avelmi se změnil. Všichni jsme věřili, že jsme si vyvíjeli svobodu a demokracii, jenže to bylo jinak. Ideály rychle vzaly za své. Začalo platit heslo „peníze až na první místo“ a poctiví a slušní dostávali co proto. Jelikož jsem se nedala „přesvědčit“, skončila jsem opět bez partnera. Zůstala jsem s dvěma dospívajícími dcerami sama a dělala hostinskou. Ač neohledující alkoholu a navíc nekuřačka obsluhovala jsem, chystala i svatbu, taneční zábavy, myslivecké hostiny, schůze, sportovní setkávání.

Protože jsem chtěla vždy žít venku v přírodě, odpověděla jsem na seznamovací inzerát hajnému do Jizerských hor. Po krátké letní známosti mě i dcera učarovaly hory, hájovna i krásná příroda na samotě v lese. Partner chodil lovit a já s ním sedávala na pasekách. Pěstoval exotické papoušky, kterým jsem pomáhala odchovávat. Postupně jsem zjistila, že jsem především levná pracovní síla a dcery druhou vadí. Chtěly jsme odejít, ale partner slíbil, že k nám bude vstřícější. V té době přišel na svět syn. Narodil se tělesnou vadou a otec se s tím těžko smiřoval.

Úplně však převrátila náš život naruženou tragikou autonehody. Dítě našťástí bylo zraněno jen lehce, druh měl pár modřin, já ale zůstala ochrnutá s přeraženou páteří v liberecké nemocnici. Několik operací, vynikající lékaři, rehabilitace, pevná víra a vůle k životu mě postavili na nohy. Nastala úřední mašinérie ohledně zdravotního stavu, mateřské, posudkové komise, druh si vysoudil syna. Zažila jsem byrokratickou šikanu, o které jsem začala veřejně hovořit v rozhlasu, psát do novin. Byla jsem pozvána i do Lichtenštejnského paláce do Prahy mezi významné osobnosti, kteří hájí handicapované občany.

Jelikož jsem začala psát i náměty do TV pořadů, ve kterých jsem i účinkovala třeba s paní Stellou Zázvorkovou, Pav-

linou Filipovskou, Michaelou Jilkovou, Janem Čenským, Petrem Haničincem, Pavlem Trávníčkem, Martinem Maxou a mnohými dalšími, a seznamovala se s režiséry filmů, kteří projevíli zájem o příběh lidí ze života a povzbuzovali mě, ať píšu dál.

Vzpomínky z dětství, babičky, rodiče, děti, zvířata, příroda, sny a touhy, verše, písničky, to jsou zajímavá témata. Drobných postřehů, fejtonků do různých časopisů a novin mám plné tři šuplíky, jen najít čtenáře a vydavatele.

Poznala jsem tolik zajímavých a odvážných lidí. Co člověk, to příběh, hlavně při léčení na JIP si člověk uvědomí, jak je život křehký a vzácný dar. Každý, kdo prožije pád až na dno, má dvě možnosti. Buď vzdát boj a nebo se odrazit a začít znovu a přes všechny problémy tralet dál. Často si říkám, proč zrovna mě potkalo tolik situací, když jsem nevěděla, jak dál. Vždy mi však pomohla víra v dobro a Boží spravedlnost. Víra, že se dočkám doby, kdy lidé budou k sobě i přírodě ohleduplnější. Učím tomu děti. Pořádáme ukličky v okolí obce, rybníka, silnice, zpíváme si v úlovické kapliče... V Úlovicích je už málo místních. V létě však přijede plno chalupářů a je zde spousta mládeže i malých dětí. Hned je veselí. Nyní pracuji na poloviční úvazek v lounské Galerii XXL, poznávám řadu významných osobností kulturního života. Když je hezký, jezdim do Loun na kole. Svou energii si dobíjím v nádherné krajinné části Českého středohoří. Závěrem snad už jen slova mých moudrých babiček: Život je boj, ale na světě je krásně.“

Je právě Váš životní příběh ještě zajímavější, než ten, který jste právě dočetli? Napište nám o sobě! Vaše vyprávění rádi zveřejníme. Pište na adresu autorky této rubriky: Květa Tošnerová, týdeník Svobodný hlas, Česká 177, 440 01 Louny.

FOTO JIITKA VALDOVÁ

O besedy je mezi maminkami zájem... V mateřském centru v Lounech se v úterý uskutečnila další z pravidelných besed o kojení pro těhotné, které se zúčastnilo osm nastávajících maminek. Na besedě byly přítomny dvě laktáčnické poradkyně a pozvání přijala i dětská sestra paní Eva Čížková ze zatecké nemocnice, která maminky informovala o péči na tamní porodnici. Kromě toho se ženy dozvěděly spoustu užitečných věcí týkajících se kojení - jaké má kojení výhody pro matku a dítě, co je důležité pro správný začátek a pro co nejdelší udržení laktace, jak řešit případné obtíže. Protože informace bylo opravdu hodně a během dvou hodin nebylo možné probírat vše, samy maminky projevíly zájem o pokračování besedy. V úterý 1. března se tedy od 17 hodin bude konat „pokračovací kurz“, kde si ženy prakticky vyzkoušejí různé polohy při kojení, naučí se odstříkávat mateřské mléko a seznámí se s alternativními způsoby krmení miminek. Případné informace získáte na telefonu 415 653 287.

Jiitka Valdová

První březnovou sobotu první Divadelní ples

LOUNY - V sobotu 5. března ve 20 hodin vypukne v prostorách Vrchlického divadla v Lounech první Divadelní ples.

Myšlenka, že se v prostorách Vrchlického divadla uskuteční Divadelní ples, se objevila už loni. Hlavní organizátorka však byla dlouhodobě hospitalizována v nemocnici a tak k realizaci pozoruhodné kulturní akce nedošlo. Jaroslava Ladravá ze společnosti Esprit to však nevdala a s o to větší vervou se do přípravy plesu pustila letos.

Hostem Divadelního plesu v Lounech je známá zpěvačka Petra Janů.

„Vrchlického divadlo se za rok svého působení stalo nepřehlédnutelnou součástí kulturního dění v Lounech. Je samozřejmostí, pořádat v divadlech v jiných městech také netypický druh zábavy, a to Divadelní plesy. Chtěli bychom tuto tradici založit i v našem lounském divadle,“ rozhodla se. „Vrchlického divadlo a jeho nové a příjemné prostředí zaručuje úroveň akce a je výzvou přesvědčit návštěvníky divadla, že to jde. „Ples bude probíhat v malém sále, kde bude taneční parket a v příslušném druhu podlaží. Kvalitní a rychlá obsluha s širokou nabídkou nápojů a studená kuchyně je samozřejmostí. Hostem večera bude populární Petra Janů. Na ples budou hrát Blue Cafe, pražská taneční skupina Tradicion a Salsa originál. Návštěvníci

se mohou těšit na módní přehlídku návrhářky Hany Zemanové. Zatančí TK Luna Louny. „Pokud máte zájem tuto reprezentativní kulturní akci navštívit, máte dosud šanci opatřit si vstupenky. Chcete-li na Divadelní ples pozvat i obchodní partnery, je možné zajistit ubytování,“ říká Jaroslava Ladravá. Pro bližší informace můžete zavolat přímo jí na tel.: 603 212 275 nebo napište na j.ladrava@ln.cz.

Multiprostor zve na oslavu a dvě inscenace

LOUNY - Příznivce Multiprostoru čeká v sobotu 26. února tradiční oslava Den pánů a Divadlo pražských bezdomovců.

„Den pánů vznikl v roce 2001. Byla to oslava a současně poslední oficiální akce, která se odehrála ve Staré vodárně. Timto svátkem si připomínáme existenci ve Staré vodárně a krásné minulé časy, v nichž hledáme sílu pro časy budoucí. Zveme všechny, aby se přišli zúčastnit této oslavy,“ říká Tomáš Bambušek, jeden z hlavních mužů scény Multiprostoru. Od 20 hodin jsou přichystané dvě inscenace:

Sebeobviňování, hra Petera Handkeho, která měla premiéru v Multiprostoru v roce 2002. Tým Multiprostoru s inscenací jezdí pohostinsky po věznicích České republiky. V tuto chvíli má na kontě asi patnáct věznic. „Rozhodli jsme se proto po bezmála dvou letech představit kus v Multiprostoru,

v kolébce této inscenace, před jarními výjezdy do věznic. Inscenace doznala značných změn. Nechala se částečně inspirovat vězeňskými prostředími, ve kterých byla uváděna,“ říká Bambušek. Druhous inscenací je Můj život. „Na den pánů jsme pozvali hosta - Divadlo pražských bezdomovců. Divadlo uvede světybnou poloimprovizaci na téma: Jak a proč jsem se ocitl na ulici? Úspěšná inscenace hledá kořeny lidské bída a bezraděje a současně motivy, za kterých i lidská bída a bezraděje může být okamžikem zrození lidského štěstí.“ láká příznivce a přátele Tomáš Bambušek. Během tradičního svátku bude otevřen bar a zábava bude pokračovat i po ukončení divadelních produkcí.

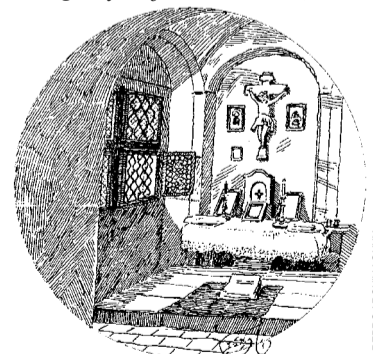
kroniky a kronikáři

28. SVATÁ ANNA

V seriálu vyprávění o památkách a jejich světcích dnes dál pokračujeme kostely a kaplemi, které nesou jméno svatě Anny. V obou případech zůstane tentokrát na Lounsku. Příště už naše cesta povede dál, svatoanenských památek je u nás celá řada.

Domoušice

V domoušickém zámku byla kdysi zámecká kaple svatě Anny. Ikdyž několik domoušických rodáků potvrdilo, že kaple na zámku skutečně bývala, dnešní anglický majitel zámku říká, že nic

Unikátní kresba Bohumila Lůžka, zachycující interiér dnes už neexistující domoušické zámecké kaple.

takového už neexistuje. Není důvod mu nevěřit. Zanikla celá řada zámeckých kaplí, například v těch zámčích, které sloužily jako sídla nechalné známých jednotných zemědělských družstev. Za všechny stačí připomenout zámeckou kapli v Libořicích.

O kapli, která by byla součástí interiéru domoušického zámku, se píše i v rozsáhlém díle Umělecké památky Čech. Jedna z písemných zmínek o domoušickém zámku pochází totiž z roku 1764 v souvislosti s „obnovou kaple svatě Anny“. Sám zámek je

starší, postaven byl už počátkem 18. století a podle první písemné zmínky byl obydlen roku 1714. V první polovině 19. století byl rozsáhle renovován. Sloužil jako správní budova a pro byty vedoucích úředníků a zaměstnanců domoušického statku. Památkové ochrany požívá celý zámecký areál: kromě budovy č.p. 1 i sýpka, hospodářské budovy a zahrada.

O zámecké kapli se nezmiňuje ani František Stědý ve své knize o dějinách Domoušic, Filipova a Lhoty. Nehovoří o ní ani žádná jiná historická práce. Ředitel lounského archivu Bohumír Roedl byl překvapen, že zmínku o kapli neobsahují ani historické topografie pánu Sommera či Schallera. Až v roce 1999 ve Vlčkové Ilustrované encyklopedii českých zámků se objevily dvě drobné informace, z nichž lze tušit, že zámecká kaple v domoušickém zámku skutečně byla roku 1764 nově postavena. Stála zde s velkou pravděpodobností už dřív, v letech 1599 až 1627 patřil totiž zámek, či spíše jeho předchůdce, kapitule u sv. Apolináře v Praze a špitálu alžbětinek, později pak svatovítské kapitule. Je pravděpodobné, že tito majitelé už z principu kapli v zámku potřebovali.

O existenci kaple máme ale i doklad daleko podstatnější - kresbu. V letech 1907 až 1924 byl řídícím učitelem školy v Domoušicích Bohumil Lůžek (1868 - 1937), který se věnoval vlastivědné práci a vedl i obecní kroniky. Tu domoušickou vlastnoručně vyzdobil perokresbami, které zachycují dnes už často neexistující zákoutí Domoušic a okolí. Pozorný čtenář najde i interiér domoušické zámecké kaple. Lze tak s určitou dávkou odvahy tvrdit, že ještě Lůžek kapli někdy ve dvacátých letech 20. století viděl a nakreslil. Co se s ní dělo dál, lze se jen dohadovat. Zámek se po druhé světové válce stal sídlem lesáků a je pravděpodobné, že kaple vzala za své.

Nečichy

Čtyři kilometry severně od Loun, už mezi kopci Českého středohoří, leží schovaná vesnička Nečichy, která letos může slavit: první písemná zmínka o ní pochází z roku 1335, letos je to tedy kulatých 670 let. Na návsi tam najdete kapli svatě Anny z 18. století, barokní stavbu, u níž některé prameny dokonce udávají rok stavby, prý 1775.

K této kapli, jejíž zařízení bylo už v minulosti zničeno, se váže zajímavá historie, dnes těžko ověřitelná. Měl totiž do ní být umístěn obraz svatě Anny Jiří zrušené dřevěné kaple, která stávala na vrcholu Oblíku. Jak se to mělo stát? Na vrcholu nedalekého Oblíku (509 metrů n.m.) stávala kdysi kaple svatě Anny, k níž se o pouti chodávalo ze širokého okolí. Zanikla ve třicetileté válce a později z ní byl jen kříž (1667), o který vedly obce pod vrchem dlouhé spory. V roce 1669 došlo navíc na Oblíku k velké rozeprá o právo podávat na slavnosti, spojené s poutí, pivo. Oprávo se hádali Lounští a Libčevští. Došlo to prý dokonce až tak daleko, že po sobě začali na vrchu střít.

Kaple svatě Anny v Nečichách u Loun.

V jednom se ale oba tábory shodly: lounskému děkanovi, který je přišel chlácholít, roztrhaly šaty a hnaly jej dolů z kopce. Od roku 1674 začala sbírka na opětovné vystavění kaple sv. Anny na Oblíku, což se také stalo. Kaple byla nejprve postavena v Lounech, rozebrána a na osmnácti vozech dopravena na Oblík právě na svátek sv. Jiří 24. dubna 1674, kdy ji tesari postavili. Později i tato obnovená kaple zanikla a právě z ní by měl obraz pocházet. Ke každé slavnosti byl navíc na Oblík přivážen zvon z kaple v Nečichách. Je-li to pravda, stála před barokní kaplí v Nečichách zřejmě už nějaká její předchůdkyně se zvonenem.

Bohoslužby se v nečichské kapli neslouží, kaple je bez vybavení. Vloni ji Yveta Benešová, která zastupuje nečichský osadní výbor a je také členkou lounského zastupitelstva, nechala na vlastní náklady zasklít. „Měli jsme tu i technické služby, kapli jsme trochu uklidili. Uvažovali jsme i o jejím natření, ale nakonec z toho šlo, snad se nám to podaří letos,“ říká.

David Hertl

rok na zahradě

■ Přípravuje Specializovaná prodejna Zahradkář v České ulici 167 Louny

■ O semenech, jejich úpravě a termínech výsevu

Abychom byli spokojeni s kvalitou výsevu, je kromě substrátu (kterému jsme se věnovali minule), důležitý je výběr vhodného osiva. Zde otvíráme velmi rozsáhlý problém, k němuž se jistě budeme ještě vracet, neboť vhodným osivem rozumně nejen kvalitu vlastních semen, ale i jakost zvolených odrůd, a v těch je skutečně ohromný výběr.

A tak například paprik je v České odrůdové knize zapsáno 146, rajčat 106, okurek 132. Můžeme tedy vysévat nejen rychle rostoucí rané odrůdy, ale i odrůdy odolnější vybíhání do květu, přezimující, světlími či menšími plody, úrodnější, dlouhodobě skladovatelné, méně náchylné chorobám. Je však třeba mít na paměti, že jedna vynikající vlastnost bývá zpravidla vykoupena vlastností jinou, která nám nemusí právě vyhovovat. Nikdy tedy není na škodu poradit se s odborným personálem specializovaných prodejen. Procházíme každoročním škošením a seznamováním s novými odrůdami a zpravidla i z vlastní pěstitelské zkušenosti dokáže poradit a zorientovat se v džungli nabízeného sortimentu.

Rád bych pár řádek věnoval problémům, které přináší úprava semen - především jejich moření. Moření osiva se provádí jednak proti houbovým chorobám přenosným osivem, ale i proti chorobám (a často i proti škůdcům) napadajícím klíčící semena z okolní zeminy. Toto opatření má jistě velké přednosti, jedná se o úpravu umozňující přímý výsev vysokým procentem vzházejivosti, na druhou stranu neumožňuje předklíčování semena do rozšířené hlavní mezi staršími zahrádkáři. Za normální situace se mořidlo ve vlhkém prostředí rozpustí a rozplyne v okolní zemině. Při předklíčování však zůstává v obrovské koncentraci v oblasti semene a uvolněná chemikálie „pálí“ právě se vyvíjející klíček. Moření semena proto vždy vyséváme přímo do země.

A ještě pár slov k některým druhům. Semena paprik nejlépe klíčí při teplotě 28 - 30 stupňů Celsia, pokud jim tuto

teplotu nezajistíme, klíčení probíhá příliš dlouhou dobu. Tim se zvyšuje riziko napadení semen nebo vzházejících rostlin a vzházejivost se zhoršuje. Celé citlivě reaguje na nízkou teplotu v raných vývojových stádiích, klesne-li na pár dní teplota pod + 5 stupňů Celsia sadba jarovizuje. Důsledkem je vybíhání do květu. Při výběru vhodné odrůdy okurek často narazíme na některé méně srozumitelné termíny. Tak například hybrid, MIX, parthenokarpie. Většina odrůd okurek kvete dvěma druhy květů: samčími a samičími. Samčí slouží k opylení samičích - ty jsou plodné. Hybridní odrůdy (zvané F1 za názvem) mají zpravidla daleko vyšší počet květů samičích - plodných, navíc mohou být vylepšeny o řadu dalších vlastností (odolnosti, vyrovnanost plodů). Parthenokarpická rostlina je schopna nasadit plod i bez opylení (což může být výhodné) pokud však u těchto odrůd k opylení dojde, je nedokonalé a plod se tím deformuje. Tento problém se může objevit v létě, když kolem naší zahrádky kvete množství jiných odrůd (možných opylovačů). MIX za názvem odrůdy znamená, že odrůda sice není partenokarpická, ale kvete jen jedním druhem květů (například F1 MIX jen samičím), proto se do osiva přimíchává ještě opylovač jenž je často i barevně odlišen. Takto označený sáček je třeba vysít celý. Pokud použijeme jen část osiva, vystavujeme riziku, že budeme mít jen jeden druh rostlin. Opylení tak nebude dostatečné (nebo nebude vůbec možné) a tím samozřejmě spláceme i nad sklizni.

S přáním mnoha pěstitelských úspěchů
Otakar Parma ml.